

Na rad međunarodnog Marijanskog i Mariološkog kongresa u Hrvatskoj osvrće se A. Rebić.

Danica ostaje vjerna i hrvatskom selu ne samo kao informator o najvažnijim kulturnim, vjerskim i crkvenim zbivanjima u nas i u svijetu, već daje savjete o najvažnijim poljoprivrednim radovima.

Sve to, a posebno kratki, vrlo sažeti ali jasni i zanimljivi članci i mnoštvo pjesama naših pjesnika čini *Danicu* za 1972. godinu vrijednim kalendarom koji bi morao postati drag prijatelj i još draži gost naših hrvatskih obitelji.

Juraj Kolarić

PAUL CLAUDEL, Navještenje, preveo Janko Marinković, izdalo Hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1971.

U opusu Paula Claudela (1868—1955), velikog obnovitelja francuske drame i stiha, drama »Navještenje« (L'Annonce faite à Marie) zauzima najznačajnije mjesto. U povijesni okvir za Francusku vrlo teškog razdoblja Ivane Arške Claudel je ugradio zanimljivu dramsku radnju koja je puna srednjovjekovne životne stvarnosti i poezije, kršćanske simbolike i mistike.

U predigri upoznajemo djevojku Violaine Vercors i graditelja katedrale Pierrea de Craona koji još uvijek voli Violainu, ali se s njom nastaje priznavši da je udaren gubom jer ju je jednom dotaknuo s požudom. Ona ga na rastanku iz suditi poljubi, pa i sama oboli od gube. Kroz 4 čina proživljavamo zatim duboku dramu obitelji Vercors. Otac Anne, osiguravši svoju obitelj time što je Jacquesa Huryja odredio za zaručnika Violaini, ode — na poticaj milosti — kao hodočasnik u Jeruzalem. Majka Elisabeth trpi zbog muževa odlaska, a još više zbog toga što mlada kćerka Mara nastoji preoteti Jacquesa, pa mu onaj Violainin poljubac gubavom Pierreu, koji je iz prikrajka promatrala, prikazuje posebe drugaćije. Kad i sama Violaine otkrije Jacquesu da je gubava, a neće zanijekati da je onomaćne i pripala Pierreu, Jacquesova ljubav splas-

ne, ali ne nestaje. On otprati Violainu u spilju Géyn, određenu za gubave, i ženi se Marom. No kad umre kćerka, koju su nakon sedam godina dobili, Mara u božićnoj noći potražiti Violainu, i ona joj oživi dijete čije oči tada dobiju boju Violaininih očiju. A jer Mara zna da njezin muž još uvijek voli Violainu, iz ljubomore gurne tada već slijepu sestru u duboku jamu. Otac Anne, vraćajući se iz Jeruzalema — gdje je vidio ozdravljenog Pierrea de Craona — nađazi Violainu već polumrtvu i donosi je kao »žive relikvije« koje donose mir i blagoslov. Svima otkriva tajnu da je Violaine čula i poslušala isti poziv milosti kao i on, i da je vidjela »svu veliku bol svijeta oko sebe, raskol u Crkvi i Francusku... Zato je poljubila gubavca, znajući što čini«. Violaine umire uz angelus, po čemu je Claudel i dao dramu njezin simboličan naslov.

Premda drama, uz lapidarne dijaloge, obiluje i dugim pjesničkim pasajima — pa je možda prikladnija za čitanje nego za izvođenje — ipak je puna dramske napetosti, čiji raspon omeđuju sestre Violaine i Mara. Dok je Violaine utjelovljenje ljepote i dobrote, vjere i ljubavi, svjesnog primanja žrtve za druge i velikodušnog opraštanja njihove nezahvalnosti i zlobe, Mara je divlja i neobuzdana, sebična i nezahvalna, ovozemaljska i zlobna sve do kletve, pa i zločina prema dobroćiniteljici, rođenoj sestri.

U Claudelovu »Navještenju« jasno uočavamo da je njegovo obnavljanje francuske drame inspirirano srednjovjekovnim misterijima i starogrčkom dramom, a obnavljanje francuskog stiha — koje se očituje u kršćenju krutih klasičnih formi i prelazu u slobodni stih — inspirirano biblijskim versetima.

Spomenimo još da je Janko Marinković s velikim uspjehom i režirom »Navještenje«, i tako ga nakon gotovo pedeset godina — 1922. to je učinio Tito Strozzi — prikazao našoj publici. Posljednju izvedbu (a bilo ih je preko 20) organiziralo je u zagrebačkom kazalištu »Komedija« 6. XII. 1971. Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda.

I. V. Horvat